

บทที่ 1

เริ่มมัมถือคริสตศาสนา

ชาวславาฟตะวันออกยังคงรับนับถือคริสตศาสนาเมื่อได้ไม่มีความสามารถกำหนดด้วยเดือนปีแน่นอนได้ ทำได้เพียงกำหนดศักราช นั่นคือ ค.ศ. 988 เป็นปีที่คริสตศาสนาได้รับการยอมรับเป็นศาสนาทางการประจำรัฐ และราชวงศ์ได้เข้าพิธีรับศีล แหล่งหลักฐานข้อมูลที่สำคัญคือพงศาวดารรุสเซียฉบับเก่า ฉบับที่เก่า ที่สุดอาจเชียนชื่นเมื่อราชห้าสิบปีภายหลังจากที่มีการยอมรับคริสตศาสนาแล้ว ที่สำคัญคือพงศาวดารฉบับนี้ พงศาวดารฉบับแรก (Primary chronicle) หรือที่เรียกว่าตามชื่อของผู้รวมรวมว่า พงศาวดารฉบับเนสเตอร์ (Nestor chronicle) บอกเล่าเหตุการณ์ที่นำไปสู่การยอมรับนับถือคริสตศาสนา ว่าเจ้าชายวลาดีมีร์นักบุญ (Vladimir The Saint) ทรงนำศรัทธาในคริสตศาสนาเผยแพร่ หลังจากที่ได้เจรจาตกลงกับนครบีชเคนทิอุมแล้ว และช่วงครึ่งปีหน้า (Kiev) ได้เข้าพิธีรับศีลยอมรับนับถือคริสตศาสนาใน ค.ศ. 988

ดินแดนславาฟตะวันออกและประชากร

ในสมัยนั้น ประชาราชславาฟตะวันออกอาศัยอยู่ในยุโรปตะวันออก ส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณตึ่งแต่ทะเลสาบลาโตก้า (Lake Ladoga) ทางเหนือ ลงมาจดทะเบียนทางใต้ มีชาวславาฟที่ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในดินแดนทางตะวันออกเฉียงเหนือและบริเวณท่าทะเลแห่งอาซอฟ (Azov) ทางตอนใต้ด้วย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สุดที่ดูดได้ด้วยวิธีการใหม่ ให้ข้อสันนิษัยนว่าชาวชีพหลักของชนชาติславาฟตะวันออกคือ เกษตรกรรม ไม่ใช่ล่าสัตว์หรือหาปลาอย่างที่เคยเข้าใจเมื่อราษฎร์สิบปีก่อนนี้ ชาวславาฟตั้งเมืองกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคบริเวณนี้ บางเมืองเป็นเมืองจริง ๆ ที่มีการค้าและอุตสาหกรรมเจริญรุ่งเรือง แต่บางเมืองเป็นเพียงสถานที่หลบภัยที่มีมูลคิดนิ่มที่มาล้อมอยู่โดยรอบ เป็นป้อมสำราญป้องกันชาวบ้านนอกเมืองที่หนีเข้ามาอาศัยหลบภัย มีเมืองสำคัญสองเมืองที่เป็นแบบแรก คือเมืองนอฟโกรอด (Novgorod) ตั้งอยู่บนแม่น้ำโอลคอฟ (Volkhov) ไม่ไกลจากทะเลสาบอิลเมน (Ilmen) และเมืองดnieper ตั้งอยู่ฝั่งเส้นทางสายแม่น้ำดnieper (Dnieper) เส้นทางค้าขายสายนอฟโกรอด-ดnieper เป็นเส้นทางสำคัญสายหนึ่งที่เชื่อมสแกนดิเนเวียกับบีชเคนทิอุม เส้นทางสายนี้สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าและเป็นพื้นฐานความเจริญมั่งคั่งของศูนย์กลางการค้าชายในยุโรปตะวันออก โดยเฉพาะในคริสตศตวรรษที่ 10 และ 11 โดย

เป็นเส้นทางส่งผ่านและส่งออกสินค้า สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ ข้าวแกงตัดสัน น้ำดื่มและชีฟู ท่าสและบางครั้งมีอัญญาหารด้วย

การค้าขายก่อให้เกิดรากที่จัดตั้งเป็นระบบเบียบชั้น ราชคริสตศตวรรษที่ 9 ชนชาวสลาฟ พยายามจัดตั้งรัฐบาลที่มีระเบียบลักษณะเที่ยบได้กับที่เจ้ายาชาวาราเคนเจียน(Varangian-Norman) เดย์จัดไว้ จุดมุ่งหมายแรกเริ่มอยู่ที่การค้า มีหลักฐานเอกสารระบุว่าจนถึงปลายคริสตศตวรรษที่ 10 บรรดาเจ้ายาชาวาราเคนเจียนได้ปักครองดินแดนหลายแห่ง ต่อมาเมื่อถึงคริสตศตวรรษที่ 11 พงศาวดารบอกว่ามีเจ้ายาชาวาราเคนเจียนอญเพียงราชวงศ์เดียว ปราภูอยู่ในเรื่องของรูริก(Rurik-Roerek) ซึ่งเป็นเรื่องราวกึ่งตำนาน แต่ข้อความที่ปรากฏในพงศาวดารฉบับต่างๆ กกลับระบุว่ามีราชวงศ์ชาวาราเคนเจียนอยู่หลายราชวงศ์ อายุคงน้อยที่สุดมีสามราชวงศ์ ที่ปักครองบรรดาหัวหน้าเผ่าและเจ้าชาสายสลาฟ เจ้ายาชาวาราเคนเจียนมีนักการงานชาวาราเคนรับใช้ ราชคริสตศตวรรษที่ 11 กองกำลังจากสแกนดิเนเวียเข้ามาประจำเป็นครั้งคราว ชุมนุมก่อศิวนานาชาติสแกนดิเนเวีย พ่อค้าและภิพากษาเข้ามาเยือนดินแดนแห่งนี้เสมอมาได้ขาด ในสมัยนี้ราชวงศ์ที่ปักครองอยู่ปรับตัวเป็นอยู่คู่ยังชาวสลาฟได้ชั้นหนึ่งแล้ว บรรดาผู้นำส่วนใหญ่ในยุคนั้น ใช้ชื่อสลาฟมีหลักฐานระบุว่าวัฒนธรรมของชาวาราเคนเจียนไม่เคร่งมือทิชพล ซึ่งเป็นเรื่องแปลก นั่นคือ มีคำยืมจากภาษาสแกนดิเนเวียเพียงไม่กี่คำอยู่ในภาษาสลาฟตัววันออก เมื่อเทียบกับคำยืมจากภาษากรีก ซึ่งมีอยู่เป็นร้อยๆ คำ ตั้งแต่สมัยแรกมีคำยืมจากภาษาของชนเผ่าเอกสารมีมาก มากแต่ไม่ใช่ยืมจากสแกนดิเนเวีย นอกจากนั้น ยังไม่มีหลักฐานบ่งบอกให้แน่ชัดได้ว่า พวกราเคน เจียนมือทิชพลต่อชนชาวยาชาวสลาฟตัววันออกทางภูมิปัญญา แรกที่เดียวพวกราเคนเจียนอาจจะยังคงบูชาเทพเจ้าของชาวสแกนดิเนเวีย และยึดมั่นสัญลักษณ์ทางกฎหมายแบบของตน แต่ เรื่องที่น่าสนใจมากอยู่คือชนชาวยาชาวสลาฟได้สารัตอสังต่างๆ ที่ชาวสแกนดิเนเวียทิ้งไว้หรือไม่ แม้แต่เมืองวีรบูรุษผู้ผจญภัยทั้งที่เป็นของชาวสแกนดิเนเวียและชาวยาชาวสลาฟ ก็ไม่ช่วยชี้ชัดได้ว่า ราเคนเจียนมือทิชพลต่อชาวยาชาวสลาฟ เป็นชาวแรงจุงใจในเนื้อเรื่องของนิยายผลญภัยเป็นสากล

เจ้ายาลาดีเมร์ (ที่จริงคือโวโลดิเมอร์-Volodimer) ทรงมีพระราชบัตรผู้ทรงพระนาม สเวียตอสลาฟ(Sviatoslav) และพระเชษฐาผู้ทรงพระนามยาโรโลลิก(yaropolk) พระนามของทั้งสามพระองค์เป็นภาษาสลาฟ ชนเผ่าสลาฟตัววันออกได้ชื่อเป็นภาษาสแกนดิเนเวียว่า 'รุส' (Rus) คาดว่าเป็นชื่อของเผ่าที่เป็นเจ้าของเรือค่องเรือรบของชาวสลาฟ และเรือคอกาทของรูริกที่ปรากฏในเอกสารประวัติตามสตร์ มีร่องรอยชื่อนี้ปรากฏเป็นชื่อสถานที่ในประเทศสวีเดน ปัจจุบัน คือ 'โรสลาเกน'(Roslagen) ซึ่งคาดว่าเป็นคำที่เรียกชื่อสถานที่ที่เหมือน ๆ กันในยุโรป ตัววันออกแต่ยังไม่แน่นอนชัดเจน เท่าที่ผ่านมา มีผู้พากย์ตามพิสูจน์ว่าชื่อ 'รุส' นี้เดิมเป็นคำสลาฟ

และถือเป็นเรื่องราวจริงจัง ซึ่งเป็นเพียงผลจากความรู้สึกทางชาตินิยมและชาตินิยมนักสร้างความผิดพลาดได้บ่อยครั้ง

อิทธิพลของปีแซนทิน และการนับถือคริสตศาสนา

ชาสแกนดิเนเวียในยุโรปตะวันออกเป็นนักรบและเป็นพ่อค้า รวมกลางคริสตศตวรรษที่ 11 (ค.ศ. 1043) พากเหล่านี้ติดต่อสัมพันธ์ทางการค้ากับนครบีชเนทิอุมและดินแดนตะวันออกโดยผ่านเส้นทางอิน เส้นทางสายแม่น้ำโอลก้าปิดน้ำอยู่ เพราะมีการระบุผูกัน สัญญาตกลงทางการค้าที่หล่อเก็บในหลักฐานในปัจจุบันเป็นผลจากความขัดแย้งทางการทหาร จักรวรรดิบีชเนทินเจริญรุ่งเรืองมั่นคงและมีอิทธิพลเหนือชาว슬라ฟตะวันออกทางด้านวัฒนธรรมมากกว่าที่ราชวงศ์สแกนดิเนเวียมีต่อชาว슬라ฟอย่างเทียบกันไม่ได้ เป็นเรื่องที่เข้าใจกันว่าคริสตจักรแห่งบีชเนทินแผ่ขยายมาถึงยุโรปตะวันออก จักรวรรดิคาซาร์ (Khazar) ที่ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำโอลก้าและแม่น้ำดอนทางตอนล่างมีชาวคริสต์อาศัยอยู่แล้ว ชาว슬라ฟท่าอย่างจักรวรรดินี้ลึกลับในคริสตศตวรรษที่ 10 สัญญาทางการค้า ค.ศ. 945 กล่าวถึงผู้แทนชาวคริสต์จากดินแดน슬라ฟตะวันออก (ในสัญญา ค.ศ. 912 ไม่เลี่ยงถึงพากเหล่านี้) ผู้แทนกลุ่มนี้จะเป็นชาว슬라ฟหรือวารานเจียนไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ

โอลก้า(Olga) (เยลก้า (Helga) ในภาษาสแกนดิเนเวีย) ทรงเป็นพระอัยยิกาของเจ้าชายลาดิมีร์และเป็นเจ้าหญิงผู้ครองนครเดียฟต์แต่ ค.ศ. 945 ถึงรา ค.ศ. 960 พระองค์ทรงกระทำสิ่งสำคัญคือทรงเห้าพิธีรับศีลยอมรับนับถือคริสตศาสนา พงศาวดารระบุว่าเมื่อค.ศ. 955 แต่ส่วนที่ทรงเปลี่ยนศาสนาจะเป็นที่คีเยฟ หรือในระหว่างเดือนสิงหาคมต่อไปเป็นต้นวัน หรือไม่น้อยกว่า ไม่ได้ พระองค์ไม่ทรงสามารถชักจูงผู้อื่นให้นับถือคริสตศาสนาตามพระองค์ได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรงเปลี่ยนศาสนาเป็นเรื่องสำคัญและไม่ได้ต้องการให้คริสตศาสนิกชนชื่นชมต่ออำนาจแห่งคริสตจักรบีชเนทิน ดังนั้นโอลก้าจึงทรงขอให้คริสตจักรทางตะวันตกส่งบิชอปมาประจำ บิชอปค็อดล์เบอร์ตแห่งเมกเดเบอร์ก (Bishop Adalbert of Magdeburg) เดินทางมาแต่ยังไม่ทันถึงคีเยฟ เจ้าหญิงทรงสั่นพระชนม์เสียก่อน บิชอปจึงเดินทางกลับแคนเยอร์มันโดยที่ยังไม่ทันได้ลงมือกระทำการใด

เจ้าชายสเวย์โตสลاف พระโอรสของเจ้าหญิงโอลก้าทรงปฏิเสธพระมารดา ไม่ทรงยอมนับถือคริสตศาสนา บางทีอาจเป็นวันก่อนของพระองค์เป็นพากนอกศาสนา(pagan) ทั้งหมด พงศาวดารฉบับแรก (Primary Chronicle) ยืนยันว่าพระองค์ทรงเชื่อว่าเหล่านักรบต้องต่อต้านการเปลี่ยนศาสนาของพระองค์ มีเหตุผลบางประการให้เชื่อได้ว่าโอลก้าทรงคุ้มครองพระ

องค์ของสเวียโตสلافทรงพระนามโอลีเจก(Oleg) และยาโรปอลก์(Yaropolk) หรือองค์ไดองค์ที่นี้ทวงเปลี่ยนไปนับถือคริสตศาสนา โอลรสองค์เล็กซึ่งเป็นโกรสันออกสมรสทรงพระนามวลาดีมีร์ยังทรงเป็นพากนอศาสนา ต่อมาโอลีเจกและยาโรปอลก์ลิ้นพระชนม์จากการต่อสู้ในระหว่างโกรสานมหาราช วลาดีมีร์จึงทรงเป็น ‘กษัตริย์สมบูรณ์ญาสิทธิราชย์’ ครอบครองดินแดนทั้งหมดตลอดเส้นทางค้าชายที่สำคัญ

พงศาวดารฉบับแรกกล่าวถึงช่วงต้นรัชสมัยวลาดีมีร์ว่าเป็นสมัยที่ ‘พากนอศาสนาได้แสดงที่ทำต่อต้านพระองค์’ ในสมัยของพระองค์ พระองค์ทรงมีรูปเคารพพระเจ้าของชาวสลาฟองค์ต่างๆ ที่สร้างขึ้นที่คีเยฟ ขณะเดียวกันมีเรื่องว่าได้มีการสังหารมนุษย์เพื่อบูชาญต์พระเจ้าเหล่านี้ ซึ่งอาจไม่ใช่เรื่องจริง มีเรื่องว่าฝูงชนรุ่นสังหารชาววารเนียน เจียน ที่นับถือคริสตศาสนาสองคน เนื่องจากหังสองได้ปฏิเสธที่จะบูชารูปเคารพของสลาฟ พงศาวดารฉบับแรกบอกเหตุผลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่วลาดีมีร์ทรงตัดสินพระทัยยอมรับนับถือคริสตศาสนา มีบทแปลเก่าสามหรือสี่ฉบับ จะบันหนึ่งเล่าว่าคามล์สอนศาสนาอิสลาม ศาสนายิว นิกายโรมันและนิกายเปียนที่นเข้าเฝ้าเจ้าชายภายนอกหงจากที่ทรงได้ฟังคำชักดงพากเหล่านั้น พระองค์ทรงตัดสินพระทัยยอมรับนับถือคริสตศาสนา คำแปลอีกฉบับหนึ่งเล่าว่าวลาดีมีร์ทรงส่งคณะทูตไปดูกิจการศาสนาในประเทศต่างๆ ทูตแนะนำว่าควรเลือกคริสตศาสนาฝ่ายตะวันออกเพาะคริสตจักรนีชนที่นให้ความรู้สึกประทับใจทางสุนทรียภาพเป็นอย่างมาก ‘เราไม่รู้ตัวว่าอยู่บนสวรรค์ หรือบนโลก เพาะบนโลกไม่ลงตามเช่นนั้น กิจการศาสนาของชาวกรีก ดีกว่าของประเทศอื่นๆ ทั้งหมด เราไม่อาจลืมความงดงามนั้นได้หากเช่นมนุษย์ผู้ได้ลองลิ้มรสหวาน ย้อนไม่อายากเสพอาหารที่มีรสหอมอีก’ ทูตได้ให้เหตุผลต่อไปอีกว่า ‘ถ้ากฎหมายกรีกแล้ว พระอัยยิกาของพระองค์ผู้ทรงพระปรีชาที่สุดในหมู่มวลมนุษย์ย่อมจะไม่ทรงยอมรับแน่’

นอกเหนือจากคำแปลเหล่านี้ ยังมีพงศาวดารฉบับแรกที่จัดว่าเป็นผลอันเกิดจากประเพณีนิยมอย่างแน่นอน เพราะเป็นบทเทศน์ชนาดยาวที่นักสอนศาสนาชาวกรีกผู้หนึ่งเขียนไว้ องค์กรศาสนาไม่ให้การรับรองบทเทศน์บทนี้ เนื่องจากใช้เหตุผลสนับสนุนที่ไม่เป็นหลักฐาน หลายแห่ง นอกจักนั้นมีเหตุให้สงสัยว่าบทเทศน์นี้เป็นเรื่องยืมมาจากเรื่องเกี่ยวกับเจ้าชายโบริส (Boris) ชาวบลาการ์ยผู้ทรงนับถือคริสตศาสนาเมื่อราวร้อยปีก่อนนี้

เรื่องราวเกี่ยวกับวลาดีมีร์ที่ทรงเปลี่ยนศาสนาถึงมีอีกว่าพระองค์ทรงขอวิเศกกับเจ้าหมุนเปียนที่น พระเซซูลาของเจ้าหมุนคือจักรพรรดิเบซิล(Basil) และจักรพรรดิคอนสแตนตินไม่ทรงยินยอมให้พระชนิชฐานอกภิเศกกับคนนอกศาสนา วลาดีมีร์จึงทรงทำส่วนรวมกับแคว้นเชอร์ซอนนีชุส(chersonesus) อาณาจักรกรีกในคาบสมุทรไครเมียและสามารถพิชิตเมืองได้

พระองค์ทรงเข้าพิธีรับศีลเป็นคริสตศาสนิกชนและทรงอภิเษกกับเจ้าหญิง อันที่จริงการที่เจ้าชายวลาดีมีร์ทรงอภิเษกกับเจ้าหญิงบีแนนทิน เป็นงานวัลตอนแทนที่ทรงช่วยเหลือพระจักรพระดิทัชส่องพระองค์สูรูบกับนาเยเพลผู้ก่อคอบนภู ในตอนท้ายพงศาวดารฉบับแรกมีข้อความยомнรับว่าไม่มีผู้ใดรู้ว่าวลาดีมีร์ทรงเข้าพิธีรับศีลเมื่อใดและที่ไหน

ต่อมาประเพณีเปลี่ยนไปเป็นว่าไม่มีการอภิเษกบนทบานห้องชาวคริสต์ต่อการที่เจ้าชายทรงเปลี่ยนศาสนา และสร้างภาพเรื่องนี้ให้เป็นเรื่องราวประسانการณ์ทางศาสนาที่บริสุทธิ์ เรื่องที่ว่าวลาดีมีร์ทรงเปลี่ยนศาสนาด้วยเจตนาทางการเมืองหรือบีแนนทินคาดหวังประโยชน์ทางการเมืองจากการที่วลาดีมีร์เปลี่ยนศาสนาหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องน่าสงสัย สำหรับวลาดีมีร์การนับถือคริสตศาสนานา หมายถึงได้เป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดทางวัฒนธรรมกับจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ การอภิเษกกับเจ้าหญิงคริสเตียนแห่งบีแนนทินอาจทำให้ทรงสามารถเดียงบพระเกียรติแห่งพระจักรพระดิบีแนนทินได้ เจ้าชายอาจทรงหาดทวงให้คริสตจักรสนับสนุนการปกป้องของพระองค์อย่างที่สนับสนุนผู้ปักธงบีแนนทิน บีแนนทินเองคาดว่าการเปลี่ยนศาสนาคงทำให้เพื่อนบ้านที่เป็นอันตรายและไม่รู้จักอยู่อย่างสงบ “เชื่อง” ลงได้ และเชื่อว่าประเทศที่เปลี่ยนมารับนับถือคริสตศาสนานาทางหนึ่งเป็นเสมือนยศที่ดีที่สุด “ศูนย์กลางแห่งคริสตศาสนานา” แต่ทั้งสองฝ่ายคาดการณ์ได้ถูกต้องเป็นบางส่วนเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ยุคใหม่ของชาวนลาฟได้เริ่มต้นขึ้น เด็กความเจริญทางปัญญาของชาวรุสเหยียบรากรูปไข่ให้เห็นโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกลุ่มชนที่เป็นผู้นำทางวัฒนธรรม แหล่งช้อมูลที่มีอยู่เพียงพอให้พิจารณา “ลักษณะทางภูมิปัญญาของสมัย” ได้

วลาดีมีร์ “ทรงมีพระราชโองการให้กษัตริยุปเคราพอกใบ” บ้างให้ทำลายบ้างให้เผาทั้งแต่พระองค์ทรงมีพระราชโองการให้ผู้กรุปะคงเทพเปรุน (Perun) ติดกับหางม้า แล้วลากจากภูเขาไปยังแม่น้ำ... และให้บุรุษ 12 นายตีรูปด้วยแผ่นเหล็ก ไม่ใช่ เพราะว่าไม้สามารถถูรื้อได้แต่เพื่อเตาเยาเยียปีศาจที่เคยนำทางมนุษย์ให้หลงผิดเช่นนี้...ขณะลากรูปเคราพไปยังแม่น้ำ ณ นีเปอร์ พวกไม่เชื่อถือผู้ไม่เคยรับศีลอันศักดิ์สิทธิ์หากันร้องให้ครัวครัว... แล้วรูปเคราพก็ถูกโยนลงสู่แม่น้ำดันนีเปอร์” วลาดีมีร์ “ทรงมีพระราชโองการว่าถ้ารูปเคราพอยไปติดฝั่งน้ำ ให้ราชภูมิลักออก กลับสู่กระแสงที่เชี่ยวกราก...และภัยหลังจากที่ปล่อยให้รูปไปหลตามแรงน้ำแล้ว ได้นำไปโยนไว้ที่หาดทรายที่บัดนี [อาจเป็นในรา ค.ศ.1035] เรียกว่าหาดเปรุน” ต้านนานเล่าต่อมาว่าพวคนอกศาสนาวิ่งตามรูปเคราพไปตามชายฝั่งและวิ่งวนให้รูปที่กำลังไหลลอยไปชืนจากน้ำ ที่เมืองนอฟโกรอด มีเรื่องเล่าต่อไปว่ารูปเคราพเชวย์ไม้เท้าที่ถือในมือชั่นมาบนสะพานที่รูปเคราพกำลังจะลอดผ่านหัวงトイ นับตั้งแต่นั้นสะพานนั้นได้มีบทบาทสำคัญในชาติ

กรรมของเมืองนอฟโกรอด เมื่อคราว “สาธรณรัฐนอฟโกรอด” เกิดกลิ่นคุ สะพานแห่งนี้เป็น
จากการสูรบอย่างดุเดือดของคู่ปีวีปักษ์ทางการเมือง

ต่อมาผู้คนต่างพากันหันมานับถือคริสตศาสนา ชาวคีเยฟจะมีพิธีรับศีลเพียงวันเดียว
(1 สิงหาคม) ณ แม่น้ำดnieperซึ่งเป็นธรรมเนียมของคริสตศาตราจที่ 15 นอฟโกรอดไม่
เปลี่ยนศาสนาจนต่อมาถึงปี พ.ศ. 1582 ตามชนบทที่เปลี่ยนศาสนาช้ามาก นอฟโกรอดเป็นเมืองเดียว
ที่มีรายงานว่าพวกที่ไม่ยอมรับคริสตศาสนาแสดงอาการต่อต้าน เรื่องราวนั้นกว่าช้านอฟโกรอด
ไม่นิ่งเฉยให้โภนเทว루าของพวากษาทึ้งลงน้ำ ผู้คนเดินติดตามรูปเคารพไม่ไปตามชายฝั่ง
พร้อมกับสาวด้อันนุ่มนวลให้เทว루าปืนจางน้ำ เป็นเรื่องแปลกที่ไม่มีการรวมตัวต่อสู้หรือยืนหยัด
ต่อต้านคริสตศาสนาอย่างจริงจัง

ลักษณะของศาสนาของสلافตะวันออก

เรื่องราวความเชื่อนอกศาสนาของชาวสلافตะวันออกมีไม่นัก เรายังนามของ
พระเจ้าของพวากษาไม่ถ่องค์ และไม่สามารถหาเหตุผลได้ว่าทำไม่พวากษาจึงลงทะเบียนความเชื่อ¹
นอกศาสนาอย่างรวดเร็วและแสดงอาการต่อต้านน้อยเหลือเกิน ตรงข้ามกับพวากษาทาง
ตะวันตกที่ยังคงยึดมั่นลักษณะของศาสนาอย่างเหนียวแน่น

เรื่องที่น่าจะเป็นไปได้คือลักษณะความเชื่อนอกศาสนาของชาวสلافตะวันออกยังเจริญไม่
ถึงขั้นที่จะเป็นศาสนาตามระบบความเชื่อถือลักษิต่างๆ เรื่องที่ว่าวัฒธรรมของพวากษาจะยัง
คงอยู่ในระดับพื้นฐานเบื้องต้นและสร้างกลุ่มพระเจ้าแบบวงศ์โคลิมปัสหรือไม่สำคัญ เรายังขอ
ของพระเจ้าบางองค์ เปรูนผู้อ้างทรงมีอำนาจเกี่ยวกับพายุฟ้าตะหนองและพื้นาแอบฟ้าผ่า เวเลส
(Veles) หรือโอลอส (Volos) ผู้รับผิดชอบสวัสดิภาพท้าไปของปวงชนและเกี่ยวข้องเป็น
พิเศษกับสัตว์ที่ต้องมาดเจ็บ นามของพระเจ้าองค์อื่นๆ ไม่อาจน่าหมายกับความคิดเฉพาะเรื่อง
ได้ หลักฐานที่ได้ยังไม่แน่นอน เช่นเรื่องของคอร์ (Khors) ที่อาจเป็นพระอาทิตย์ โมโคช
(Mokosh) ที่ล่าเนื้อยไม่เป็นสلافแต่อาจเกี่ยวเนื่องกับโมครี-มอกนัท (mokrii-mokhnut
[moist = ชื้น]) และสตรีบีอก (Stribog) “เจ้าแห่งลม” (ในบทเพลงเรื่องความเอื้ออาทรของ
อิ戈ร์ (Lay of the Host of Igor) ซึ่งเขียนขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1185-1187 เรียกกล่าวว่า
“เหลน” ของสตรีบีอก) ยังมีชื่ออื่นๆ อีก เช่น ดาชบีอก (Dazhbog) และ สوار์อก (Svarog)
ที่หากความหมายแน่นอนไม่ได้ ดาชบีอกอาจหมายถึง “พระเจ้าผู้ทรงประทาน” ประทานสิ่งดี
อำนาจหน้าที่ของสوار์อก (หรือสوارอชิช-Svarozhich) ไม่ชัดเจน อาจเป็น “นักรบ” ดังนั้น
จึงเป็นเทพเจ้าแห่งสงคราม การตีความหมายเป็นอย่างอื่นว่า พระองค์เป็นเทพอัคคีหรืออาจ
เป็นผ้ายตรงข้ามกับเปรูน เทพเจ้าแห่งพื้นาไม่ตรี อีกนัยหนึ่งดาชบีอกและสوار์อกอาจเป็นเพียง

gapพะเจ้าที่แตกต่างไปจากที่ได้เลี่ยปไปแล้วข้างต้น แต่มีสิ่งหนึ่งที่แన่นอนคือพระเจ้าทุกองค์ ที่เอียนามแล้วนั้นล้วนเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

การหาช้อสูปได้โดยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับผู้ที่เคารพบูชาพระองค์ นั้น กระทำได้โดยใช้วิธีเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกับการปฏิบัติของชนชาติ อื่นๆ เช่นนี้มีวัดหรือสถานบูชาหรือไม่ มีพระเจ้าอีกกี่องค์ที่ยังไม่รู้จัก สถานบูชาดังกล่าวมีอยู่ เลพะในเมืองหรือจะทางบานได้ในແບນອกເມືອງ ใช້ກະໄວເປັນເຄື່ອງບູชา ເຮືອງບູຫາຍຸມນຸ່ຍໍ່ທີ່ ປາກວູໃນພັງຄວາດລັບແຮກໃນ ຕ.ຕ. 983 ເຊີ່ຍ້ອນທີ່ຫລັງແນ່ນຄົນ ມິນກັບວະເປັນຫັ້ນພິເຕະ ອີຣີໄນ່ ກັ້ງໜົດນີ້ເປັນຄໍາຄາມທີ່ຍັງໄມ້ນີ້ຄໍາຕອນ

ເຮົາຈສຽບໄດ້ວ່າ ພຣະເຈົ້າຂອງໝາວສລາຟຕະວັນອອກອ່າງນ້ອຍກຸ່ມໜຶ່ງມີຄວາມເກີຍ ເນື່ອກັບການເກະຕົກ ດັ່ງນີ້ໃນຮອບປີເກະຕົກກຽມຈຶ່ງມີປົງທິນກໍາຫັນດີເລືອງຈາກພິຮີລອງ ແຕ່ລະຄົງເກີຍກັບກິຈການການເກະຕົກເລີ່ມພາຍອ່າງ ຜູ້ຄົນຈະໄສໃຈກັບປົງທິນກໍາຫັນດີເລືອງຈາກ ເກະຕົກອ່າງຈິງຈັງເພຣະຄາດຫວັງວ່າກາລົງແຮງຈະເປັນໄປອ່າງເໜາສນາມາລຳດັບຫັ້ນຄອນ ທີ່ສ້າງຄູ່ຄົດຕ້ອງໄດ້ຜລຕີ ຈຶ່ງເປັນຮ່ວມມາທີ່ຜູ້ຄົນຈະພາກັນຍົດຕິດອູ້ກັບປົງທິນນາກວ່າຈະຍົດລື້ອໃນ ພຣະເຈົ້າທີ່ອູ່ຢູ່ອອກເໜີ້ອໜີວິດປະຈໍາວັນ ເມື່ອໄມ້ນານມານີ້ຍັງປາກວູວ່າ “ປີເກະຕົກກຽມ” ຂອງໝາວສລາຟຕະວັນອອກຄົງຮັກໝາລັກທີ່ຮ່ວມເນີນອອກຄວາສານາ ‘ຮະດັບລ່າງ’ ໄວໄດ້ຫລາຍປະການ .

ເຫັນຍາຍ “ຮະດັບລ່າງ”

ມີເຮືອງຮາງເຫັນຍາຍ “ຮະດັບລ່າງ” ຂອງພວກສລາຟຕະວັນອອກອອກຄວາສານາແລະເຮືອງການ ນັບຄືບູ້ຫາອສູຮ່ອມາຣ (demons) ສິ່ງໃນສົມຍີທີ່ຄຣິສຕຄາສານາແພວ່ຫລາຍ ໄດ້ລັດຫັ້ນອສູຮ່ອມາຣໄປເປັນ ປີສາຈ (devils) ອີຣີພິຮ້າຍ (evil spirits) ມາກນາຍ ຕ້າວອ່າງຄືອງເຮືອງຜິບ້ານ (domovoi) ຫາສລາຟຕະວັນອອຍຍັງຄົນນັບຄືອິຜິບ້ານວ່າເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄະລົງບ້ານແລະມີຈີ່ທີ່ເຂື້ອອາຮີ ຍັງຄົນມີການເຄີຍພູ້ຫາ ‘ອສູຮ່ອມາຣ’ ຕົນອື່ນ ຈີ່ອິກແລະມີບ່ອຍຄົງທີ່ຈັດໃຫ້ມາຮ່ານັ້ນໄດ້ເປັນນັກບຸງຄຣິສຕໍ ເປັນເປັນເຫັນຍາຍໃນບຣດາ ‘ພຣະເຈົ້າຜູ້ສູງສັງ’ ຜູ້ມີໜ້າທີ່ຈຳກັດເປັນ ‘ເຫັນເຈົ້າແທ່ງພາຍຸຟັນພ້າ ຄະນອນ’ ແລະຄາສດາພາຍາກຮົມອໍາໄລຈາຍ໌ ຕ້າວບຸຄລີໃນຄຣິສຕຄາສານາໄດ້ຢືດໜ້າທີ່ນີ້ໄປ ມີຫລາຍເຮືອງ ທີ່ເຮົາໄດ້ແຕ່ສະສິ່ງວ່າຈະມີເຮືອງກອນກາຮ່ອນອູ້ເບື້ອງຫລັງນັກບຸງໃນຄຣິສຕຄາສານາ ແຕ່ເຮົາໄມ້ມີຮ່າຍ ລະເອີຍດໃຫ້ຮູ້ໄດ້

ໃນເຫັນຍາຍ “ຮະດັບລ່າງ” ມີເຮືອງຂອງຜິຈໍານວນມາກ ມີຕັ້ງແຕ່ຈໍາພວກທີ່ເຂື້ອອາຮີຂ່າຍເຫຼືອ ເຮືອງໃຫ້ກໍາເນີດບຸຕຣ (rozenitsy) ອີຣີພິທັກໝໍ້ວິຕ (beregini ອາຈມາຈາກຄໍາວ່າ berech’ - ‘ຮັກໝາ’ ‘ປັບປຸງກັນ’) ໄປຈົນເຖິງຈໍາພວກຜິຮ້າຍເຫັນພຣາຍນ້າ (vodjanoi) ອີຣີຄາຈຮົມຜິປ້າ (Leshi) ດ້ວຍ ສິ່ງຂອບລ່ອລວມນຸ່ຍໍ່ເຂົ້າສູ່ຄາມາຈັກຮອງພວກຕົນແລະກົດລົງເປັນທາສັນໄໝ ເຮືອງຂອງຜິນກາງຕົນໄໝ

ชัดเจนนัก เช่นพงศาวดารเล่าเรื่องพวกโง่ (neveglasi ซึ่งมักหมายถึงพวกนอกศาสนา) ที่เชื่อว่าระหว่างที่เกิดครรษ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ “ถูกกิน” ใครหรืออะไรกินก็ไม่รู้ได้ จะเป็นหมาป่าดูดวงอาทิตย์กินอย่างในนิยายของคนเหนือ หรือกินอย่างที่ชาตตะวันออกในหลายประเทศเช่นหรือไม่ไม่ครรษ ในบทเพลงเรื่องความเอื้ออาทรของอิกอร์ เอียถิงการ์นา(Karna) และชาเลีย(zhlia) ซึ่งอาจเป็นผู้ที่เกี่ยวกับงานพิธีคร่าครวยถึงคนตายและเอื้อถิงดิฟ(Div) ผู้พยากรณ์ครัวห์กรรมซึ่งบางคนบอกว่าดิฟเป็นเพียงงหหรือแมวป่า (dik)

ชนบประเพณี

ชนบประเพณีที่ปฏิบัติในสมัยที่ยังเป็นพวกนอกศาสนาสั้นคงอยู่ต่อมา แต่บางอย่างรูปแบบเปลี่ยนแปลงไป มีหลักฐานระบุว่าชาวสلافตะวันออกสมัยเดียวกันนำพ แม่น้ำ และต้นไม้ แต่ไม่มีการเอื้อถิงเรื่องล้มต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์หรือเรื่องทำลาย “น้ำพุศักดิ์สิทธิ์” และ “ลงมาไม้” เช่นที่อื่นๆ อาจเป็นได้ว่าการบูชาลิงเหล่านี้ไม่สำคัญมากนัก อย่างไรก็ประเพณีต่างๆ บ่งบอกว่าพวกเช้าคิดว่าในธรรมชาติเต็มไปด้วยภูตผีมาร ด้วยเหตุที่เช่นนี้ประเพณีบางอย่างที่สืบทอดมาจึงสำคัญอย่างยิ่งได้แก่ ‘การสาดภานาใต้เกรียนช้า’ (ovin) การบูชาผีน แผ่นดิน ‘แม่ธรณีหุ่มชื่น’(Mother Moist-Earth) ‘ผู้รับฟังคำสารภาพบ้าป’ ประเพณีทั้งสองประการเกี่ยวข้องกับการเกษตรแต่อาจได้รับอิทธิพลจากภูระเบียนของคริสตศาสนา ส่าหรับ สวดภานาและสารภาพบ้าป เรื่อง ‘แม่ธรณีหุ่มชื่น’ (mat'syra zemlia) มีอายุยืนนานเพียงใด ก็ตาม ต่อมานับจากคริสตศตวรรษที่ 17 จนถึงคริสตศตวรรษที่ 19 เนื้อเรื่องได้แปรเปลี่ยนไป (มืออยู่หลายเรื่องที่เราคุ้นกันเป็นอย่างตี) ความคิดเรื่องแม่ธรณี (Mother Earth) มักผสมปนเป กับเรื่องแม่พระ (Mother of God) มีเรื่องเล่าว่าชาวสلافตะวันออกพูดกับดวงดาว (tselovat' mesiats) ซึ่งนับว่า大事ใจ แต่เรื่องของกรรมการทำเช่นนี้ไม่ใช่ว่าจะนำมาจากคำมีรีบเป็นลเสมอ ไป

ประเพณีฝังศพของพวกนอกศาสนาที่มีการกินเลี้ยงในพิธีศพ(mizna) และการประลองทวนที่รักษาศพบางทีอาจไม่ใช่ของสلاف แต่เป็นของพวกแarenเจียนหรือเฉพาะเจ้าชาย ราแarenเจียนเท่านั้น (เทียบพงศาวดารฉบับแรก ค.ศ. 945) ชายอาหารนั้นหนึ่งเดือนแล้ว เรื่องการฝังศพ ‘ชาวรุสเซีย’ ผู้มีงดั่งที่อาจเป็นพิธีศพของชาวสแกนดิเนเวีย บางเรื่องซึ่งดไม่ได้ว่าประเพณีนั้นเป็นของสามัญทั่วไปของชาวสلافตะวันออกหรือมีเฉพาะบางแห่ง ภูตผีมาร ที่สถิตอยู่ตามธรรมชาติบางตนเป็นที่รู้จักกันดีเฉพาะในบางแคว้น อกร่าง เช่นชาวอูเครนใน แคว้นคาร์ป้าเทียน และปีจุบันมีชาวพินน์จำนวนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในแคว้นเกรตรุสเซีย พวกเชา ปรับตัวเป็นชาวสلاف แต่ยังคงรักษาประเพณีบางอย่างของพวกเชาที่เป็นของชาวพินน์ไว้ได้

สิ่งหนึ่งที่แฝ้นสอนคือในโลกเก่าแก่ของชาวสلافตะวันออกเต็มไปด้วยภูตผีมารและอ่านจากลีบันหัศจรรย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้คิดนึกกันมาโดยตลอดราวกับเป็น ‘สาร’ ที่เป็นตัวตนสัมผัสจับต้องได้ การคงอยู่ของบรรพบุรุษที่หาชีวิตไม่แล้วก็สัมผัสได้เหมือนมีตัวตนอยู่จริงเช่นกัน รูซลิกี(rusalki) ที่ปัจจุบันรู้จักกันว่าต่อพรายน้ำ(water nymphs) เป็นชื่อที่นำมาจากภาษาต่างชาติ ละตินเรียกว่าโรซาเรีย(rosaria) เดิมไม่ใช่ผีประเภทที่รู้จักกันเหมือนตอนนี้ เอกสารในสมัยที่คริสตศาสนาเริ่มแพร่หลายซึ่งส่วนใหญ่เขียนขึ้นในสมัยต่อมาบรรยายถึงรูซลิกีว่าเป็นวิญญาณของเด็กที่ตายไปโดยที่ไม่ได้ผ่านพิธีรับศีลและเป็นวิญญาณของผู้ที่ตายทันที และไม่มีโอกาสเข้าพิธีรับศีลมหาสนิทให้สัตย์สาบานเป็นข้าวคริสต์ รูซลิกีไม่ได้อาดัมในน้ำเท่านั้น แต่อยู่ในทุกหนแห่ง มักอยู่ตามป่าและอาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์ สรุปคือเชื้อกันว่าหลังจากที่ตายแล้ว มนุษย์ยังคงอยู่ เป็น“ผู้กลับมา”(revenants) โดยเป็นขึ้นจากหลุมและมีหัวตออยู่เหมือนที่เคยมีอยู่บนโลก สถานที่ฝังศพยืนยันข้อนี้ได้ มีการฝังสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันไว้ห้างร่างของผู้ตายในหลุมศพ ผู้ที่กลับมาอาจเป็นค้างคาวผีดูดเลือด(uptyr') เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องนี้มีธรรมเนียมการฝังศพหลายอย่างแสดงถึงความตั้งใจที่จะป้องกันคนเป็นจากคนตาย มีหลายวิธีที่จะทำให้คนตาย กลับมาสู่โลกได้ยากลำบากขึ้น ได้แก่ แทนที่จะหามศพออกจากทางประตูบ้าน กลับแบกออกจากทางซ่องเปิดหลังคา และปิดตาศพ แม้แต่ในฤดูร้อนก็จะหามศพใส่เลื่อนเคลื่อนไป ในฤดูหนาวที่มีหิมะ รอยจะลบเลือนได้ง่าย บนพื้นดินหน้าร้อนจึงแทบไม่ปรากฏร่องรอยให้เห็นเลย ในคริสตศตวรรษที่ 19 ประเพณีนี้ยังคงมีอยู่ในแคว้นอูเครนบางแห่ง พิธีรับศีลคือการปลดปล่อยมนุษย์ให้รอดพ้นจากชีวิตหลังตาย ไม่ต้องเป็น“ผู้กลับมา”ผู้ตายจะได้พักอยู่ในหลุมศพจนกว่าจะถึงวันพื้นดินซึ่งและแน่นอนใจว่าตนได้ “ໄล่บาป” แล้ว

ร่องรอยของลักษณะศาสนา

ภายหลังจากที่ชาวสلافตะวันออกยอมรับนับถือคริสตศาสนา สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของลักษณะศาสนาอย่างคงมีอยู่มาก many “เทพผู้ยิ่งใหญ่” เลื่อนหายไปจากความทรงจำ เหลือแต่เพียงอ่านจากหน้าที่ที่นักบุญในคริสตศาสนาเขียนไป ตัวบุคคลในเทพนิยาย “ระดับส่าง” กลับคงอยู่ได้นานกว่า ได้แก่ พากปีศาจ และมารร้ายที่ไม่อาจอยู่ด้วยอย่างสงบได้ บางครั้นนักบุญในคริสตศาสนาสรับมอบอ่านจากหน้าที่ของครุฑเหล่านี้ไป ขณะธรรมเนียมประเพณีที่คงรักษาไว้ได้เป็นอย่างดีที่สุดนั้นเป็นจ้าพากที่เกี่ยวกับอ่านจากหนัมนั่นหัศจรรย์ที่คงปรากฏการณ์ธรรมชาติไว้ให้เป็นปกติได้ และรักษาชีวิตมนุษย์ให้มั่นคงนับตั้งแต่นอนเปล่งจนลงหลุมไป บางครั้นองค์ประกอบของศาสนาใหม่ก็กลบร่องรอยของลักษณะศาสนาที่หลงเหลืออยู่ได้ “เครื่องหมายการ เช่น” ได้แก่ กระทำกิริยาส่างสัญญาณสำคัญหมายการ เช่นที่ตัวบุคคลกล้ายเป็นกรรมวิธีต่อสู้

เพื่อເຄາະນະໄດ້ອ່າງແນ່ນອນ ໄນໃຫ້ຕ່ອສູ້ກັບປີຕາຈີນຄຣິສຕຄາສນາທ່ານັ້ນ ກຳເກຸດຝຶກຮູອຄໍານາຈ້່າວ້າ ຮ້າຍຂອງລັກທີ່ອົກຄາສນາກີ່ເຄາະນະໄດ້ດ້ວຍ ການສູວແບບຄຣິສຕໍກລາຍເປັນແບບອ່າງໃນການສູວ ຂອງລັກທີ່ກິ່ນອົກຄາສນາແລກກາໄຫ້ເວທິນຕົວຢ່າງເໜີຄຣົມຈາຕີ ຫ້າຍທີ່ສຸດຕື່ອຄວາມຕິດ ເຮັດກາມມີຂົວົວທະນາແລ້ວເຖິງມີເປັນຜິດບໍ່ຢັ້ງຄົງມີຄູ່ ແຕ່ໃນຕອນນີ້ຜູ້ທີ່ຈໍາເປັນທັນກລັວໜີ້ຂົວົວທະນາ ແລ້ວເຫັນນີ້ຕີ້ອຜູ້ທີ່ຕາຍໂດຍໄນ້ໄດ້ເຂົ້າພຶກຮັບຕືລ່ລ້າງບາປ່າທີ່ພຶກຮັບຕືລ່ມ້າສົນທີ

ນັກວິທາການໃນອົດມັກພູດຄື່ງ “ຄຣິກາສຄອງຄ່າ່ງ” (dvoeverie) ອອງຫາວຽກສູ່ເຊີຍໃນສົມຍີທີ່ໄດ້ນັບຄື້ອຄຣິສຕຄາສນາແລ້ວ ແລກນັ້ນຄວາມສ້າດຝູ່ເຊື່ອສ້ານີກາທີງຈົດວິທາຫອງພວກນອກຄາສ ນາມາກເກີນໄປ ລ່ອງຮອຍຂອງລັກທີ່ອົກຄາສນາໃນຮູສເຊີຍໄນ້ໄດ້ມີມາກໄປກ່າວຂອງທາງຕະວັນຕົກ ການ ທີ່ສລາຟຕະວັນອອກໄນ້ມີວຽກຮະນັກບວກໃນລັກທີ່ອົກຄາສນາຈາດດີ້ອີເປັນຂົ້ອສ້າດຝູ່ປະກາຮນ໌ໄດ້ ເຮັດຍືນຍືນໄນ້ໄດ້ເຕີມທີ່ວ່າໄນ້ມີນັກບວກນອກຄາສນາ ແຕ່ຄວາມຈົງມີຄູ່ວ່າໃນເອກສາຮ່າທີ່ຕົກທອດມາດີ້ງ ປັຈຈຸບັນໄຟພົນຄ່າທີ່ຮະບູເງິນນັກບວກແລຍ ອຸນຸສຽນເກົ່າແກ່ກ່າວເງິນແຕ່ເລີພາຜູ້ວິເຄາະແລກຈອນຂັ້ນເງິນ (volkhv, volshebnik, kudesnik, kobnik) ດ້ວຍສ້າຫັນຄ່າວ່ານັກບວກ ດືອຈເຮັດສ (zhrets) ຂຶ້ງໜ້າຍດີ້ງ ‘ຜູ້ປະກອບພີ້ບູ້ຫາ’ ແຕ່ຄຳນີ້ເກີ່າວ່າຂອງກັບພົກປົງບົງຕົກພວກນອກຄາສນາ ນັກຍາກ ເມື່ອມີການແປລດໍາກົກໃນເບີ້ລຈິງມີຜູ້ນຳຄ່ານີ້ໄປໃຊ້ແປລດໍາວ່າ ‘ນັກບວກ’ ໃນຄຣິສຕຄາສນາ ຜູ້ວິເຄາະສລາຟຕະວັນອອກໄນ້ສາມ ເຮັດຕ່ອຕ້ານແຮງຮັດທະເຂອງຜູ້ຄຸນຈຳເນວນນາກທີ່ມີຕ່ອຄຣິສຕຄາສນາໄດ້ ອ່າງໃຈກີ່ຕົມາຍາກແລກຜູ້ເມື່ອຍາຮັກໝາໂຮກວ້າໃຫ້ເຈັນ (znakhar) ຍັງຄົງທຳກິຈການ ອ່າງເຊີ້ງຂັ້ນໄດ້ຕ່ອນາອີກນານໄດ້ໄນ້ລຶ້ງກັນຕ້ອງຄິດຕັ້ງປັບປຸງເກົ່າກັບໂລກແລກອາරຍະຮຽມ (Weltanschauung) ສິ້ນໃໝ່ມີຄືກ່າວກັບຄຣິສຕຄາສນາ

ຄຣິສຕຄາສນາຂອງສລາຟຕະວັນອອກສົມຍີຕົນ

‘ຂົວົວທະນີຜູ້ທີ່ນັບຄື້ອຄຣິສຕຄາສນາ’ ໄນວ່າຈະເປັນແບບທີ່ອູ້ໃນວັດທີ່ອົບແບບຂອງໜາວຄຣິສຕໍ ທີ່ໄປໃນໂລກນີ້ລ້ວນເຈີ່ງໄດ້ຫຳນາກ ຜ້າສລາຟຕະວັນອອກໄດ້ເປົ້າຍບໍ່ພະວິວັນຮຽນຄຣິສຕຄາສນາແພ່ວ່າລາຍອູ້ແລ້ວເມື່ອເຮັດຕັ້ນນັບຄື້ອຄາສນາຄຣິສຕໍ ວຽນກຽມເຫັນນີ້ມາຈາກສລາຟທາງຕອນໄດ້ ແລກສລາຟຕະວັນຕົກທີ່ເຈີ່ງກ່ອນ ມີງານປະເທດຕ່າງໆຮ່ວມທີ່ໜັນສືບທສາດແລກຄົນກົກໃນເບີ້ລ (ເວັນແຕ່ລ່ວນທີ່ເປັນປະວັດໃນຄົນກົກເກົ່າ) ມີຜູ້ແປລງານຈົບບັນແຮກໃນຄຣິສຕຄວຽຣຍ່ທີ່ 9 ແລະ ທີ່ 10 ບັນກາເຮັດເປັນດິນແດນທີ່ເຈີ່ງກ່ອນເຮັດເປັນກົກເກົ່າ ຂະໜະເດີຍກັນກົກໄດ້ພົບການບານເຈັ້ນຈາກໂນຍີເມີຍ ໃນໂນຍີເມີຍໄນ້ມີການຫັນສົດເປັນການສລາຟຈົນດີ່ງປ່າຍຄຣິສຕຄວຽຣຍ່ທີ່ 11 ຈານຂອງໜາວສລາຟໄດ້ແລກສລາຟຕະວັນອອກເຂັ້ມງວດເພື່ອໃຫ້ກາວົດເກົ່າສລາຟ ການສົ່ງບັນກາເຮັດ ແລກຮຽມການ ຕຳໃນການສລາຟຕະວັນຕົກນັ້ນເພີ່ມໃນກໍ່ຕໍາ ໃນສົມຍີນັ້ນ ຜ້າສລາຟຕະວັນອອກເຂົ້າໃຈການນີ້ ເມື່ອ

คัดลอกหนังสือจากภาษาอังกฤษแปลงตัวสะกดให้เข้ากับการออกเสียงของภาษาไทย
ตะวันออกได้ไม่ยาก ดังนี้ด้วยภาษาที่ชาบลาฟตะวันออกสามารถเข้าใจได้ พากษาจึงได้เป็น
เจ้าของวรรณคดีศาสนาที่เข้าใจได้นานนับตั้งแต่ต้น ต่อมาในนานั้นฉบับของเก่าสูญหายไป ต้น
ฉบับเก่าแก่ที่สุดที่รักษาไว้ได้เป็นคัมภีร์ว่าด้วยหลักคำสอนและคริสต์ประวัติ The Ostromirovo
Gospel อายุตั้งแต่ประมาณ ค.ศ. 1056/1057 แต่ที่ระบุได้แน่ชัดคือ ต้นฉบับภาษาลาฟ
ตะวันออกฉบับแรกเขียนขึ้นในคริสตศตวรรษที่ 10 มีงานเขียนขนาดสั้นเรื่องการจัดตั้งคริสต์
จักรคิ耶ฟ ซึ่งอาจเขียนขึ้นในรา ค.ศ. 990 ที่เก็บรักษาไว้เป็นงานฉบับคัดลอกที่ทำขึ้นในเวลา
ต่อมา

งานเขียนสองส่วนขึ้นชื่อเรียบเรียงขึ้นเมื่อรวมลงคริสตศตวรรษที่ 11 บ่งบอกว่าชาบ
ลาฟตะวันออกผ่านประสบการณ์การนับถือคริสตศาสนาแล้ว คริสตศาสนาอาจไม่ใช่เรื่อง
น่าแปลกอย่างมากในความรู้สึกของพากษาอีกต่อไป ก่อนหน้านี้มีชาวกรีกและชาวลาฟที่นับ
ถือคริสตศาสนาอาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ พงคาวดรามบแรกแสดงให้เห็นว่าประชาชนชาวคี เย
ฟรูเรื่องเกี่ยวกับคริสตศาสนา (byli naucheny) บ้างแล้ว สำหรับ ‘พากษาคริสตใหม่’ การเข้า
พิธีรับศีลดูจะเป็นการเข้าสู่โลกที่ดีขึ้นกว่าเดิม เป็นการประกันการได้บำบัด พากษาเชื่อกันทั่ว
ไปว่าผู้ที่เข้าพิธีรับศีลจะได้ชำระล้างบาปและมั่นใจในพรสวรรค์ชั่วนิรันดร์ได้นับแต่นี้เป็นต้นไป
เมื่อคิดเบรียบเทียบระหว่างความเชื่อเรื่องการฟื้นคืนชีพหลังจากตายแล้ว (resurrection) กับ
การเป็นผีดิบ (revenant) หลังจากตายแล้วนั้น ก็ย่อมรู้สึกว่าตายแล้วฟื้นแบบคริสต์ช่วยให้รู้สึก
ปลอดโปร่งโล่งใจและน่ายินดีอย่างยิ่ง

ปลายคริสตศตวรรษที่ 11 งานวรรณกรรมประเภทต่างๆ บอกถึงความรู้สึกอื่นๆ เช่น
เปริ่มใจอย่างเต็มกันนี้กับ ‘ชั่วนิยมก่อนตาย’ ชาคริสต์จะเข้าร่วมคริสตจักรด้วยกันทั้งหมด
อาศัยพิธีรับศีลเช่นเป็นอิสระจากอ่านจากชั่วร้าย จากบาปและการร้าย เขาคาดหวังในพรสวรรค์
ชั่วนิรันดร์ได้แน่นอนนับแต่นี้ไป ประกอบกับความคิดเห็นนี้คือความรู้สึกตื่นตาตื่นใจกับความ
งดงามอลังการเมื่อได้เห็นวัดคริสตใหม่และพิธีการต่างๆ ของวัด

ต่อมาไม่นานท่าที่ดังกล่าวได้เปลี่ยนไป มีครบทาแบบใหม่เกิดขึ้น มีชื่อห้ามทาง
ศีลธรรมมากมายแก่ผู้เข้าพิธีรับศีล เมื่อเวลาผ่านไปอีกทีมีเรื่องราวด้วยกับการบำเพ็ญทุกกริ
ญา(asceticism) ว่าอาจเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะได้บำบัดให้แก่ภัยภูมิ อย่างไรก็ได้ เป็นเวลากว่า
ร้อยปีที่เราได้ยินแต่เสียงของชาวคริสต์ที่มองโลกในแง่ดีตลอดมา

คริสตจักรสลาฟตะวันออก

ประวัติของคริสตจักรสลาฟตะวันออกในช่วงหลังลิบีแรก บางเรื่องยังไม่ได้ชัดเจน นัก ตามประเพณีหลังจากที่ยอมรับนับถือคริสตศาสนา ชาวรุส(The Rus) จะกล้ายเป็นสมาชิก ของคริสตจักรกรีกทันที โดยมีผู้แทนกรีกเป็นเมโทรโพลิตันแห่งคีเยฟ(The Greek Metropolitan of Kiev) (เมโทรโพลิตัน เป็นตำแหน่งสูงระดับสูงในคริสตศาสนนิกายกรีก รองจาก ตำแหน่งพาทริอัค ประมุขแห่งนิกาย) และบิชอปอีกสองสามรูป แต่เรื่องของเมโทรโพลิตัน แห่งคีเยฟนั้นไม่ปรากฏถึง ค.ศ. 1037 ในปีนี้มีข้อความกล่าวถึงเรื่องการปกครองคณะสงฆ์ กรีกเป็นครั้งแรก นับแต่เริ่มแรกจนถึงต้นคริสตศตวรรษที่ 12 นักเขียนพงศาวดารเป็นนักบวช จึงไม่มีเหตุผลที่จะลบชื่อของเมโทรโพลิตันกรีก ในช่วงต้นทั้ง นอกจากนั้นใน ค.ศ. 1037 นัก เขียนพงศาวดารคงไม่เลิมชื่อผู้ทำหน้าที่เมtroโพลิตันในปีก่อนหน้านั้นได้อย่างง่ายๆ ดังนี้จะ เป็นการปลดภัยหากสรุปว่าก่อน ค.ศ. 1037 เมtroโพลิตันไม่ใช่หัวกรรชิกและไม่ใช่นักบวช ที่คริสตจักรทางการ "รับรอง" ฐานันดร มีชื่อสมมุติฐานต่างๆ ที่จะอธิบายข้อความจริงทางประวัติ ศาสตรนี้ได้ แต่ที่ชัดเจนพอพังได้ที่สุดมีอยู่สามประการซึ่งจะอธิบายต่อไปนี้

เรื่องที่พอกเห้าใจได้คืออาดเมร์ ทรงหันไปหาตะวันตกเมื่อตอนสแตนต์โนเปลไม่ส่งบิ ชอปมา ความแตกแยกทางศาสนาระหว่างนิกายตะวันออกกับนิกายตะวันตกคงยังไม่เกิดขึ้นจน ถึงคริสตศตวรรษที่ 12 ไม่มีหลักฐานบ่งบอกว่ากษัตริย์รุสเชียเป็นปฏิปักษ์ต่อโรมอย่างเปิดเผย ตรงกันข้ามในโอกาสต่างๆ นิการอภิเชกกับราชวงศ์กษัตริย์ทางตะวันตกนั้นคือกับ "พากลอดติน" นักบวชสลาฟมิโอกาสเซ้าไกลัชิดสนิทสนมกับคริสตจักรตะวันตก ตัวอย่างคือเมื่อต้นคริสตศ วรรษที่ 12 แอบบอท[abbot - สมการเจ้าวัด -] ชา尔斯ลาฟตะวันออกชื่อดานีล(Daniil) ตาม เสด็จกษัตริย์บัลด์วิน(King Baldwin) แม่ทัพในสังครวมครูเสดไปยังปาเลสไตน์ ในรحا ค.ศ. 1094 มีการอัญเชิญอัญเชิญอัญเชิญของนักบุญแห่งคีเยฟจากคีเยฟไปยังโนรีเมีย นอกจากนั้นมีการ แปลงศาสนาประเภทต่างๆ จากภาษาละตินเป็นภาษาสลาฟ งานเหล่านี้ได้มาจากการ จำกโนรีเมียมีบทแปลสองบทว่าด้วยเรื่องชีวิตของนักบุญชาวเชคชื่อนักบุญเวนสลาส(St. Wenceslas) และนักบุญลุตมิล่า(St. Ludmila) และนักบุญวิตัส(St. Vitus) องค์อุปัถมภแห่งกรุง ปร้าก บทสาดบางบท บทромันพาเทริคอน(Roman Patericon) ของพระสันตปาปาเกรgorii และงานชื่อนั่นๆ อีกหลายเล่ม ตั้งแต่ ค.ศ. 988 ถึง ค.ศ. 1037 เป็นไปได้วามีค่าเชือให้คริสต จักรตะวันตกส่งนักบวชซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นบิชอปมายังตะวันออกเพื่อช่วยจัดตั้งคริสตจักร สลาฟตะวันออก

ข้อสรุป คือคริสตจักรสภาพตะวันออกเดิมอาจเข้ากับอารชบิชอปแห่งนักการเรียน ผู้มีสถานะอิสระจนถึง ค.ศ. 1037 ข้อสรุปนี้ช่วยอธิบายเรื่องที่หนังสือสภาพแพร่หลายอย่างรวดเร็วได้ รายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตของนักบогоสูรและพระราชาที่ช่วยสนับสนุนช้อนนี้ได้ ในค.ศ. 1037 หลังจากที่อารชบิชอปปุกหันแห่งนักการเรียนมรณภาพ อ่านใจคริสตจักรนักการเรียนสิ้นสุดลง ตอนนี้เองที่แกรนด์ปรินซ์ยาโรสภาพผู้ช่วยตลาดแห่งคีเยฟ อาจทรงทำให้ค่อนสแตนติโนเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมหมายตำแหน่งเมโทรปอลitanแก่ชาวสภาพตะวันออกและเป็นไปได้อีกว่าหลังจากที่กรีกปฏิเสธไม่ยอมจัดตั้งเขตอำนาจความปกครองของบิชอปในประเทศที่เพิ่งเปลี่ยนศาสนาแล้ว วลาดีมีร์จึงทรงตั้งอนาคตอาชีวุส (Anastasius นาสตาส-Nastas) นักบогоสูรที่ต้องโทษคุณชั่วไว้ตั้งแต่เมื่อคราวพิชิตเมืองเชอร์ชอนนิชชีนเป็นผู้นำคริสตจักรสภาพตะวันออก

ให้จะเชื่อว่าสมมติฐานข้อใดถูกต้องหรือไม่ก็ตาม ข้อที่ต้องยอมรับคือ เราเก็บจนไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับคริสตจักรสภาพตัวนักบุญในช่วงสิบปีแรก ไม่มีครัวรู้ประวัติการปกครองคณะสงฆ์มากนักจนถึงกลางคริสตศตวรรษที่ 11 เมื่อพิจารณาหลักฐานข้อมูลแล้วไม่มีเหตุผลให้ยืนยันได้ว่าคริสตจักรบิชั.enที่เป็นผู้นำในกิจกรรมทางศาสนาที่ได้รับการรับรองอย่างไม่มีเงื่อนไขในรัสเซีย ตั้งแต่กลางคริสตศตวรรษที่ 11 ถึงกลางคริสตศตวรรษที่ 12 มีเรื่องราวการพยายามแต่งตั้งเมโทรโพลิแทนชาวสภาพ แต่พากษาริอร์คแห่งคอนสแตนติโนเปิลไม่ให้การรับรอง เป็นเรื่องสำคัญที่เอกสารหลายฉบับจะใจไม่เด่องงานบาทหลวงบิชั.enที่อุ่นในดินแดนสภาพตัวนักบุญที่เปลี่ยนเป็นดินแดนแห่งคริสตศาสนาแล้ว มีข้อสังเกตให้ความเห็นอันเป็นที่เลียนหายต่อชาวกรีกหลายข้อ ข้อนึงซึ่งออกจะรุนแรงคือคำกล่าวเย็นกันว่า “พวกรกริกษักใช้เลือดเพทุบายนเสnoon”